

Mpr nr. A104169 - - Dato : 19159999

Forfatter:

Emnegruppe: Forhold vedr. landbrug

Tekst: Spørgsmål vedrørende landbruget ved sindssygehospitalet ved Århus. Arealets anvendelse, sædskifte husdyrholdet, køb og salg af korn mv. Køb og salg af kreaturer, folkeholdet, patientarbejdet, det regnskabsmæssige resultat.

Mpr nr. A104170 - - Dato : 19151106

Forfatter:

Emnegruppe: Forhold vedr. landbrug

Tekst: Landbrug. Spørgsmål vedrørende landbruget ved sindssygehospitalet ved Vordingborg. Arealets anvendelse, sædskifte, husdyrholdet, køb og salg af korn mv., køb og salg af kreaturer, folkeholdet, patientarbejdet, det regnskabsmæssige resultat.

Mpr nr. A104171 - - Dato : 19151029

Forfatter:formanden for kommissionen af 1. marts 1915

Emnegruppe: Forhold vedr. landbrug

Tekst: Landbrug. Supplerende bemærkninger til det spørgeskema, som er tilsendt hospitalet ved Middelfart. Sendt til formanden for kommissionen af 1. marts 1915.

Mpr nr. A104172 - - Dato : 19151029

Forfatter:

Emnegruppe: Forhold vedr. landbrug

Tekst: Landbrug. Spørgeskema til landbruget på stats sindssygehospitalet ved Middelfart.

Mpr nr. A104173 - - Dato : 19151113

Forfatter:

Emnegruppe: Forhold vedr. landbrug

Tekst: Landbrug. Supplerende spørgsmål til hospitalet ved Middelfart angående dettes landbrug. Areal hvorfra afgrøden de solgt på roden, indtægten ved dette salg, mulige besparelser, hvis landbruget afskaffes, forbruget og købet af kartofler, købet af andre havesager.

SE NEDENFOR

Sindssygehospitalet ved Aarhus.

Hospitalets samlede Areal udgør 37,51 ha.

a. Til Byggeplads, Gaardsplads, Veje m.m. medgaar	15,72 ha
b. Til Haver	9,10 "
c. Under landbrugsmæssig Dyrkning findes	12,69 "

Med Hensyn til de under landbrugsmæssig Dyrkning værende Areal ønskes følgende Oplysninger :

Føres der særskilt Regnskab med Landbruget ?

1. Er Arealet drænet og hvor naar ? Arealet drænet for mange Aar siden, hvor naar kan ikke oplyses.

2. Er Arealet merglet eller kalket og hvornaar ? kan ikke oplyses.

3. Hvilket Sædskiye benyttes ? Havre, Roer, Havre, $\frac{1}{2}$ Roer og Kartoffler og $\frac{1}{2}$ Byg, Udlægshavre og 2 med Græs.

4. Hvor store er de enkelte Marker i Sædskiye ? c. 3 Tdr. Land i hvert Skifte.

5. Hvor megen Kunstgødning er der købt aarlig siden 1910 ? c. 500 kg.

6. Hvorledes er Staldgødningen og Kunstgødningen anvendt i Sædskiye siden 1910 ? Staldgødningen er anvendt til Udlægshavre og Roer. Kunstgødningen anvendt til Rodfrugter, Byg og gammelt Græs.

7. Hvor stor er Besætningen af :

a. Heste	7
b. Køer	11
c. Kvier	"
d. Kalve	4
e. Faar	"
f. Svin	50

Høns 148 Stk.

1. Holdes der Grisesøer ? Der holdes ingen Grisesøer.

2. Hvor mange Svin er der fedet aarlig siden 1910 ?

1910/11 190 Stk.- 1911/12 220 Stk.- 1912/13 238 Stk.-1913/14 271 Stk.-
1914/15 236 Stk.

8. Sølges der Korn ? Nej.

a. Hvor meget er der solgt aarlig siden 1910 ?

9. Sælges der Straafoder ? Nej.

a. Hvor meget er der solgt aarlig siden 1910 ?

10. Købes der Korn ? Ja.

a. Hvor meget er der købt aarlig siden 1910 ?

i 1910/11 indkøbt:	8.950 kg Havre,	300 kg Byg,	75 kg Rug,	1200 kg Majs
* 1911/12	* 8.611	* " 650	* " 75	* " 1200
* 1912/13	* 8.900	* " 300	* " 150	* " 862 $\frac{1}{2}$
* 1913/14	* 6.725	* " 300	* " 75	* " 625
* 1914/15	* 7.170	* " 300	* " 00	* " 3100

11. Købes der Straafoder ? Nej.

a. Hvor meget er der købt aarlig siden 1910 ?

12. Hvor stor er den gennemsnitlige Mælkemængde aarlig pr. Ko siden 1910 ?

a. 15 kg daglig. 5,475 kg aarlig.

13. Hvor stort er det gennemsnitlige Forbrug af Kraftfoder aarlig pr. Ko siden 1910 ? a. 2 kg. daglig sa 730 kg. aarlig.

14. Hvor stort er det gennemsnitlige Forbrug af Kraftfoder aarlig pr. Stk. Opdræt siden 1910 ?

Ingen Kraftfoder, kun Roer og Straafoder.

15. Hvor mange Stk. Hornkvæg er der

a. købt aarlig siden 1910 ?	31 Stk.	1910	11 Stk.
		1911	7 "
		1912	6 "
		1913	3 "
		1914	4 "

b. solgt aarlig siden 1910 ? 33 Stk. Køer og 52 Stk. Kalve

1910	11 Stk.	1910	10 Stk.
1911	7 " "	1911	11 " "
1912	4 " "	1912	11 " "
1913	4 " "	1913	10 " "
1914	7 " "	1914	10 " "

c. slagtet aarlig siden 1910 ? 0.

16. Hvor stort er Folkehødet ? 1 Avlskarl, 1 Røgter og 1 Daglejer.

17. Hvor store er Udgifterne til Arbejdskraft i Landbruget aarlig siden 1910 ? c. 4.800 Kr.

18. Hvor mange Arbejdsdage har Patienterne haft ved Landbruget aarlig si-

den 1910 ?

1910/11	5347	Dage
1911/12	4671	"
1912/13	4726	"
1913/14	4769	"
1914/15	4025	"

19. Hvor stort er Landbrugets Overskud (eventuelt Underskud) aarlig siden 1905, med nærmere Angivelse af, hvorledes dette opgøres ?

Da Hospitalet ikke fører noget specielt Landbrugsregnskab, kan Over- eller Underskud ikke opgives. Hospitalets Forvalter har for et enkelt Finansaar foretaget en skønsmæssig Opgørelse over Indtægter og Udgifter vedrørende selve Landbruget, hvorefter der viste sig at være et Overskud af c. 4000 Kr.

Hospitalets samlede Areal udgør ca 59,5 ha.

a. Til Byggeplads, Gaardsplads, Veje m.m. medgaar	ca 5,4 ha
b. Til Haver og Skov	ca 24,4 "
c. Under landbrugsmæssig Dyrkning findes	ca 29,7 "

Med Hensyn til det under landbrugsmæssig Dyrkning værende Areal ønskes følgende Oplysninger :

Føres der særskilt Regnskab med Landbruget ? Nej.

1. Er Arealet drænet og hvornaar ? Uden egentlig Dræning, kun enkelte Ledninger forefindes.
2. Er Arealet merglet eller kalket og hvornaar ? Merglet for ca. 50 Aar siden, aldrig kalket.
3. Hvilket Sædskifte benyttes ? 1) Hælbrak, 2) Hvede, 3) Blandsæd, 4) Havre, 5) 1° Aars Græsmark og 6) 2° Aars Græsmark.
4. Hvor store er de enkelte Marker i Sædskiftet ? 4 Marker a ca. 3,6 ha og 2 Marker a ca 2,5 ha.
5. Hvor megen Kunstgødning er der købt aarlig siden 1910 ? Intet.
6. Hvorledes er Staldgødningen og Kunstgødningen anvendt i Sædskiftet siden 1910 ? ca. 35 Læs stærkt halmblandet Staldgødning pr ha til Hvede og ca. 24 Læs til Havre.
7. Hvor stor er Besætningen af:
  - a. Heste 7 stk. hvoraf de 3 dog ikke benyttes i Landbruget
  - b. Køer i Reglen 15-20 (f.T. dog kun 11)
  - c. Kvier ingen
  - d. Kalve f.T. 2 Spædekalve
  - e. Faar ingen
  - f. Svin i Reglen henved 50
    1. Holdes der Grisesser ? Nej.
    2. Hvormange Svin er der fedet aarlig siden 1910 ? 1910/140, 1911/128, 1912/130, 1913/131 og 1914/145. Til Opfostring anvendes ikke Korn, Grutning eller Malt men udelukkende Køkken- og Høveaffald.

8. Sælges der Korn ? Ja, Hvede.

a. Hvor meget er der solgt aarlig siden 1910 ? 1910/7928 $\frac{1}{2}$ kg.
1911/12500 kg, 1912/598 kg, 1913/8200 kg og 1914/7890 $\frac{1}{2}$ kg.

9. Sælges der Straafoder ? Nej.

a. Hvor meget er der solgt aarlig siden 1910 ?

10. Købes der Korn ? Ja, Havre til Supplering af Hestefoderet.

a. Hvor meget er der købt aarlig siden 1910 ? 1910/3525 kg, 1911/6912 kg, 1912/5661 kg, 1913/7056 kg og 1914/8388 kg.

11. Købes der Straafoder ? Ja Rughalm til Hakkelse.

a. Hvor meget er der købt aarlig siden 1910 ? gennemsnitlig ca.
5500 kg.

12. Hvor stor er den gennemsnitlige Mælkemængde aarlig pr. Ko siden 1910 ?
ca. 5260 Pund.

13. Hvor stort er det gennemsnitlige Forbrug af Kraftfoder aarlig pr. Ko siden 1910 ? ca. 890 kg. Det anvendte Kraftfoder bestaar af Hvedeklid, Oliekager og Blandsædsgrutting.

14. Hvor stort er det gennemsnitlige Forbrug af Kraftfoder aarlig pr. Stk. Opdræt siden 1910 ? Intet Opdræt.

15. Hvor mange Stk. Hornkvæg er der

a. købt aarlig siden 1910 ? 1910/13, 1911/6, 1912/15, 1913/14 og 1914/12 Køer.

b. solgt aarlig siden 1910 ? 1910/12, 1911/6, 1912/15, 1913/12 og 1914/13 Spødekælve.

c. slagtet aarlig siden 1910 ? 1910/10, 1911/12, 1912/9, 1913/15 og 1914/12 Køer.

16. Hvor stort er Folkeholdet ? 1 Røgter, 1 Avlskarl, 2 Malkekoner og for en væsentlig Del af Aaret tillige 1 Karl og 1 Daglejer.

17. Hvor store er Udgifterne til Arbejdskraft i Landbruget aarlig siden 1910 ? 1910/3079 Kr., 1911/3079 Kr., 1912/3079 Kr., 1913/3206 Kr. og 1914/3473 Kr.

18. Hvor mange Arbejdsdage har Patienterne haft ved Landbruget aarlig siden 1910 ? 1910/1120, 1911/740, 1912/1486, 1913/924 og 1914/1904 Dage.

19. Hvor stort er Landbrugets Overskud (eventuelt Underskud) aarlig siden 1905, med nærmere Angivelse af, hvorledes dette opgøres ?

Da Hovedregnskaberne først i Henhold til Justitsministeriets Skrivelse af 17° Juni 1912 (A.527-1911-5713) og dermed i Forbindelse staaende Ændringer paa Finansloven er givet en saadan Form, at Oplysning om Landbrugets Rentabilitet lader sig uddrage af disse Regnskaber, er man, idet der som allerede nævnt ikke er ført særskilte Landbrugsregnskaber, ude af Stand til at besvare det opstillede Spørgsmaal for saa vidt angaar Tiden før 1° April 1912. Med Hensyn til Bedriften i de følgende Aar, stiller Forholdet mellem Bruttoindtagten og Bruttoudgiften sig efter Kasseregnskabet saaledes:

1912/13

Indtægt af

Avling og Hestehold	Kr. 5.594.63	
Kohold	" 7.182.62	
Svinehold	" 8.026.27	Kr. 20.803.52

Udgift til

Folkelsen (incl. Forplejning)	Kr. 3.179.00	
Hestehold og Udsæd	" 3.608.10	
Kohold	" 7.076.81	
Svinehold	" 4.127.54	
Dyrlægekontrol	" 180.00	
Vedligeholdelse af Avls- og Stald- rekvisitter	" 770.14	18.941.59
	<u>Overskud Kr.</u>	<u>1.861.93</u>

1913/14

Indtægt af

Avling og Hestehold	Kr. 6.141.15	
Kohold	" 10.155.85	
Svinehold	" 7.131.20	Kr. 23.428.20

Udgift til

Folkelsen (incl. Forplejning)	Kr. 3.306.00	
Hestehold og Udsæd	" 3.190.81	
Kohold	" 9.617.62	
Svinehold	" 3.773.71	
Dyrlægekontrol	" 130	
Vedligeholdelse af Avls- og Staldrekvisitter	" 605.54	Kr. 20.673.68
	<u>Overskud</u>	<u>Kr. 2.754.52</u>

1914/15

Indtægt af

Avling og Hestehold	Kr. 6.505.28	
Konhold	" 9.054.04	
Svinehold	" 8.570.06	Kr. 24.129.38

Udgift til

Folkelsen (incl. Forplejning)	Kr. 3.573.00	
Hestehold og Udsæd	" 3.794.74	
Konhold	" 8.209.83	
Svinehold	" 3.651.89	
Dyrløgekontrol	" 180	
Vedligeholdelse af Avls- og Staldrekvisitter	" 458.09	" 19.867.55
	<u>Overskud</u>	<u>Kr. 4.261.83</u>

Til foranførte Opførelse maa dog bemærkes, at Kreaturerne
Afgræsning og den i Marken benyttede Staldgødning ikke er medtaget i Be-
regningen, da der ikke til Regnskabsførelsen foreligger nogen Værdiansæt-
telse heraf.

Sindssygehospitalet ved Vordingborg,

Bogholderkontoret, den 6. November 1915.

P. Mahler.

Sindssygehospitalet ved Middelfart.

Middelfart den 29° Oktober 1915.

2 Bilag.

Ved hermed at indsende det af Kommissionen af 1° Marts d.A. til stillede Spørgeskema angaaende Landbruget, skal Direktionen samtidig ikke undlade at udtale, at egentlig Landbrug drives ikke og er aldrig blevet drevet ved henværende Hospital, som hverken har eller nogensinde har haft Ladebygning og Tørskeværk m.v., og at Parceller, som ikke har været udlagt til Havekultur eller lignende, ere blevne dyrkede under Plovkultur. Direktionen har derfor af de anførte Grunde, ligefra Hospitalets første Tid bestemt, at Afgrøden af disse landbrugsmæssig dyrkede Parceller, - som efter Hospitalets Udvidelse i 1896 og senere i Anledning af Udvidelse af Frugt- og Køkkenhave, Boldbane og de nye Bygninger for Plejepersonal ere blevne yderligere formindskede-, solgtes paa Roden, hvorved man er skaaret fra at kunne besvare de i Spørgeskemaet opførte Poster Nr. 8 og angaaende det kvantitative Udbytte af Korn og Straafoder, ligesom Spørgsmaalene 16-19 heller ikke kan besvares, da der ikke er ført særskilt Regnskab over Landbruget.

Der sælges nu ikke længere Afgrøde paa Roden, idet der kun dyrkes Græs, Hø, Havre, Kartoffler, Kaal og andre Havesager, som Hospitalet selv anvender, og da denne Fremgangsmaade her anses som den fordelagtigste, antages den anvendt for Fremtiden, hvorfor Indkøbet af Korn og Straafoder fremtidigt vil blive meget formindsket.

Brutto- Indtægten af det landbrugsmæssig dyrkede Areal vil saa antagelig andrage ca. 3000 Kr. aarlig, ifølge vedlagte Bilag.

P. D. V.

Th. Holme

Overlæge.

Til

Formanden for Kommissionen af 1° Marts 1915.

Hospitalets samlede Areal udgør ca. 36 ha.

a. Til Byggeplads, Gaardsplads, Veje m.m. medgaar	c. 7,2 ha
b. Til Haver	c. 22 "
c. under landbrugsmæssig Dyrkning findes	c. 6,6 "
næmlig Ager c. 5,5 ha og Eng c. 1,1 ha.	

Med Hensyn til det under landbrugsmæssig Dyrkning værende Areal ønskes følgende Oplysninger :

Føres der særskilt Regnskab med Landbruget ? Nej.

1. Er Arealet drænet og hvornaar ? Ja, ved Erhvervelsen i 1888.
2. Er Arealet merglet eller kalket og hvornaar ? C. 2,2 ha er kalket i 1910.
3. Hvilket Sædskifte benyttes ? Havesager, - Kaal o.l. - Havre, Kartoffler, 2 Aars Græs.
4. Hvor store er de enkelte Marker i Sædskiftet ? Ca. 1,1 ha.
5. Hvor megen Kunstgødning er der købt aarlig siden 1910 ? Ca. 40-50 Kr. aarlig.
6. Hvorledes er Staldgødningen og Kunstgødningen anvendt i Sædskiftet siden 1910 ? Staldgødningen anvendes i Gartneriet, ikke i Landbruget. Tang, Kompost og Gødningen fra Fylleringen af Spildevandet blandet med Halmen fra de urenlige Afdelinger anvendes om Efteraaret i Marken forud for Kartoffler og Chilesalpeter om Foraaret til Havre og Græs.
7. Hvor stor er Besætningen af :
  - a. Heste. 4.
  - b. Køer. Ingen.
  - c. Kvier. "
  - d. Kalve. "
  - e. Faar. "
  - f. Svin. "
  1. Holdes der Grisesser ? Nej.
  2. Hvor mange Svin er der fedet aarlig siden 1910 ? Ingen.

8. Sælges der Korn ?
 a. Hvor meget er der solgt aarlig siden 1910 ?
 Se Følgeskrivelsen. Sælges paa Roden.
9. Sælges der Straafoder ?
 a. Hvor meget er der solgt aarlig siden 1910 ? Som ad 8.
10. Købes der Korn ? Ja.
 a. Hvor meget er der købt aarlig siden 1910 ? Ca. 800 Kr. aarlig.
11. Købes der Straafoder ? Ja.
 a. Hvor meget er der købt aarlig siden 1910 ? Ca. 300 Kr. aarlig.
12. Hvor stor er den gennemsnitlige Mælkemængde aarlig pr. Ko siden 1910 ? Bortfalder.
13. Hvor stor er det gennemsnitlige Forbrug af Kraftfoder aarlig pr. Ko siden 1910 ? Som ad 12.
14. Hvor stort er det gennemsnitlige Forbrug af Kraftfoder aarlig pr. Stk. Oparat siden 1910 ? Som ad 12.
15. Hvor mange Stk. Hornkvæg er der
 a. købt aarlig siden 1910 ?
 b. solgt aarlig siden 1910 ? Som ad 12.
 c. slagvet aarlig siden 1910 ?
16. Hvor stort er Folkeholdet ? Der er ikke ansat specielle Folk ved Landbruget.
17. Hvor store er Udgifterne til Arbejdskraft i Landbruget aarlig siden 1910 ? Kan ikke opgives, da der ikke føres Regnskab herom.
18. Hvor mange Arbejdsdage har Patienterne haft ved Landbruget aarlig siden 1910 ? Kan ikke besvares, da det i Sammenligning med Havearbejdet forsvindende Patientarbejde i Marken opgives fra Overpleje-personalet under Rubriken Havearbejde, og Markarbejdet er aldrig sondret ud derfra, da man ikke har inddelt Systemet med nævnte Spørgsmaals Besvarelse for Sje.

19. Hvor stort er Landbrugets Overskud (eventuelt Underskud) aarlig siden 1905, med nærmere Angivelse af, hvorledes dette opgøres ? Kan ikke besvares, idet der forevrigt henvises til Følgeskrivelsen.

Sindssygehospitalet

ved

Middelfart, den 29° Oktober 1915.

Einar Tillge.

Forvalter og Kasserer.

S. M. C.

De af Kommissionen af 1° Marts 1915 i Skrivelse af 10^ods. stillede yderligere Spørgsmaal vedrørende Landbruget herpaa Hospitalet besvares saaledes:

1. Fra hvor stort et Areal er der solgt Afgrøder paa Roden aarlig siden 1910 ?

1910/11	ca. 3,7 ha.
1911/12	ca. 3 "
1912/13	ca. 3 "
1913/14	ca. 3 "
1914/15	ca. 2,5 "

a. Hvor stor har Indtægten været ved de nævnte Salg aarlig siden 1910 ?

1910/11	Kr. 749,61
1911/12	" 720,00
1912/13	" 711,00
1913/14	" 638,00
1914/15	" 540,00

2. Hvor stort et Beløb paaregnes Hospitalet at kunne spare i Folkehøld, saafremt der ikke hører Landbrug til Hospitalet ?

Folkehøldet kan ikke indskrænkes, da der ikke er ansat specielle Folk ved Landbruget, hvis Arbejde for Størstedelen udføres af Patienter.

3. Kan Hospitalet nøjes med 2 Heste, saafremt der ikke drives Landbrug?

Nej.

4. Hvor stort er Hospitalets Forbrug af Kartofler aarlig siden 1910 ?

1910/11	79.569	kg.
1911/12	76.484	"
1912/13	76.713	"
1913/14	77.084	"
1914/15	81.945	"

a. Hvor mange kg. Kartofler er der købt aarlig siden 1910 ?

1910/11	78.979	kg.
1911/12	75.384	"
1912/13	62.188	"
1913/14	60.227	"
1914/15	65.923	"

5. For hvor stort et Belsb er der købt Havesager aarlig siden 1910 ?

Med Undtagelse af Kartofler er der ikke købt Havesager, da Hospitalet dækker sit Forbrug af egen Avl.

Sindseygehospitalet.

ved

Middelfart, den 13^e November 1915.

Hinar Tillge.

Forvalter og Kasserer.